

اندیشه بی خانمان

علم انسانی و اجتماعی در کدام بستر نهادی کارساز می شود؟

نویسنده:

علی رضاقلی (والد)

بامقدمه:

دکتر محمدرضا حسینی بهشتی

سرشناسه: رضاقلی، علی، ۱۴۰۱-۱۳۳۶.

Rezagholi, Ali., 2022. 1947

عنوان و نام پدیدآور: اندیشه بی‌خانمان: علم انسانی و اجتماعی در کدام بستر نهادی کارساز می‌شود؟/ نویسنده علی رضاقلی (والا).

مشخصات نشر: تهران، مؤسسه غیر انتفاعی مطالعات دین و اقتصاد، نهادگرا، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: ۱۳۶ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۳۰۲-۱۲-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: علوم اجتماعی-ایران-ارزشیابی

Social sciences_Iran_Evaluation

علوم اجتماعی-ایران-تاریخ

Social sciences_Iran_History

رده بندی کنگره: H۶۲/۵

رده بندی دیویی: ۳۰۰/۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۹۴۵۲۹۶۴

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

اندیشه بی‌خانمان

علم انسانی و اجتماعی در کدام بستر نهادی کارساز می‌شود؟

نویسنده:

علی رضاقلی (والا)

طرح جلد: مانده ادیم

چاپ: اول- زمستان ۱۴۰۲

چاپ: دوم- بهار ۱۴۰۳

قیمت: ۱۷۰ هزار تومان

نشانی انتشارات: تهران، بلوار کشاورز، نرسیده به میدان ولیعصر، خیابان برادران مظفر شمالی، شماره ۱۲۶

تلفن: ۸۸۹۰۵۶۷۴ _ ۸۸۹۰۵۶۰۷

سایت: www.nahadgara.ir

فهرست مطالب

- مقدمه دکتر محمد رضا حسینی بهشتی ۹
- سخن ناشر ۱۵
- درآمدی بر بومی سازی علوم اجتماعی ۱۹
- داعیه علوم اجتماعی ۱۹
- ورود علوم جدید ۲۰
- تعریف علم ۲۱
- توجه خلاق به ذهن جمعی ۲۱
- مسئله آفرینی فرهنگ‌ها ۲۲
- دید جمعی و مسئله‌های غربی ۲۳
- مسئله‌های بومی ۲۵
- ماکس وبر و مسئله او ۲۷

- ۲۸..... کار به مثابه تکلیف
- ۳۰..... مسیحی برگزیده
- ۳۱..... شیوه آموزش در ایران
- ۳۳..... شبکه مفاهیم به ارت رسیده
- ۳۴..... روش علت گراییان
- ۳۵..... تجزیه و تحلیل بیرونی باورهای دینی و مشکلات آن
- ۳۸..... کلام یا فلسفه
- ۴۰..... نقش کلام در کاوش‌های اجتماعی
- ۴۲..... کلام و علوم نهادی شده
- ۴۲..... کلام و رفتار اجتماعی
- ۴۵..... حوزه مسائل کلامی
- ۴۸..... انسان و کلام
- ۴۹..... کلام، انسان، نهادهای اجتماعی
- ۴۹..... سابقه تاریخی تفکر بومی
- ۵۱..... کلام و رفتار
- ۵۲..... صفات خداوند و تأثیر آن در رفتار اجتماعی

۵۴	کلام و اختیار
۵۵	کلام و عمل اجتماعی
۶۰	کلام و نهاد سیاسی
۶۲	کلام و اختیار عمل
۶۳	شیوه آرایش مفاهیم
۶۵	کلام و اختیار انسان
۷۱	نشان برگزیدگی در کلام
۷۲	کلام و قدرت سیاسی
۷۷	آراء شیعه
۸۳	گناه و بخشش
۸۱	مبانی معرفتی و شکل گیری علوم بومی
۹۳	فقدان مبانی معرفتی علوم جدید
۹۷	پیش فرض های غیر معرفتی
۹۹	علم تجربی و نهاد سیاسی در ایران
۱۰۷	ضمیمه یک:
۱۰۷	الگوهای رفتاری روشنفکران ایران

۱۱۰..... ساختار فکری حیات جمعی

۱۱۰..... الگوهای رفتاری

۱۱۱..... قالب‌های اجتماعی

۱۱۹..... **ضمیمهٔ دوم:**

۱۱۹..... **توسعهٔ اقتصادی و جهان بینی ما**

۱۲۷..... **چه کسی این‌ها را کاویده است؟**

www.ketab.ir

مقدمه دکتر محمدرضا حسینی بهشتی

اثر پیش‌رو دست‌نوشته‌ای از سادروان دکتر علی رضاقلی است که نزدیک به سه دهه پیش به رشته تحریر درآمده و آن را «درآمدی بر بومی‌سازی علوم اجتماعی» نام نهاده است. پریشی که نگارنده را به اندیشه‌آوا داشته آن بوده است که چرا علوم اجتماعی و به‌طور کلی علوم انسانی در این دیار به‌رغم آنکه چندین دهه از شکل‌گیری آنها سپری شده، نتوانسته است بنیانی استوار پیدا کند و به زایش و رویش مورد انتظار برسد. او بر این باور بود که تمامی تلاش‌هایی که در عرصه علوم اجتماعی صورت می‌گیرد باید در نهایت به اصلاح جامعه بشری منتهی شود و اگر این هدف برآورده نشود ارزش مطالعه ندارد.

وی موضوع مطالعه این علم را چهره‌های گوناگون رفتار معنادار اجتماعی انسان و پدیده‌هایی می‌داند که از دل آن برآمده‌اند. چنین علمی بر پایه روشی در تحقیق و در پی قانون‌مندی‌های عام این رفتارهاست و از این جهت خصلتی جهان‌شمول دارد. از سوی دیگر علم مذکور به روشنی رنگ و بوی جغرافیای تاریخی خود را دارد و معنایی جمعی، تاریخی و قومی به خود گرفته است.

رضاقلی در جستجو برای یافتن پرسش دغدغه‌مند خود به عوامل وضعیت علوم اجتماعی در سرزمین‌مان می‌پردازد و آن را به «نامناسب بودن» زمینه و بستر این علوم در جامعه ما باز می‌گرداند. از دیدگاه او عدم تناسب موجود، خاستگاه معرفتی و اجتماعی